Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asia: VNS 8/2024 vp Kulttuuripoliittinen selonteko

Viite: Lausuntopyyntönne 3.3.2024 /MmV / kirjallinen lausuntopyyntö

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITON LAUSUNTO: VNS 8/2024 VP KULTTUURIPOLIITTINEN SELONTEKO

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa:

Lausunnon kohteena on kulttuuripoliittinen selonteko, joka keskittyy taiteeseen, kulttuuriperintöön, kulttuurialan rahoitukseen ja kehittämiseen sekä kulttuurin rooliin yhteiskunnassa. Se käsittelee muun muassa kulttuurialan tulevaisuutta, tekijänoikeuksia, rahoitusmalleja ja kansainvälistä yhteistyötä.

Metsästäjäliitto näkee puutteena, että selonteossa ei mainita lainkaan suomalaista, perinteistä metsästys- ja eränkäyntikulttuuria. Metsästys ja kalastus ovat kuitenkin niitä keskeisiä tekijöitä, joiden perusteella Suomi on aikanaan asutettu. Tänne saapuneet ensimmäiset asukkaat ovat eläneet saalistamillaan ja keräämillään luonnon antimilla ja asuttaneet maamme ja luoneet samalla pohjan rikkaalle eränkäyntikulttuurillemme, joka kukoistaa tässäkin ajassa. Metsästäjäliitto näkee erittäin tärkeänä, että tätä meille merkityksellistä kulttuurin muotoa pidetään esillä ja harjoitetaan aktiivisesti tänäkin päivänä.

Metsästyskoirat - suomalaisen metsästyskulttuurin kivijalka

Metsästäjäliitto haluaa nostaa esiin, että merkittävänä osana metsästyskulttuuriamme ovat metsästyskoirat. Suomalaisen kulttuuriperinnön turvaamiseen liittyen Suomen Metsästäjäliitto, Pystykorvajärjestö ja Kennelliitto aloittivat vuonna 2012 kunnianhimoisen yhteishankkeen, joka kytkeytyy suoraan kansalliseen metsästyskulttuuriperintöömme. Hankkeen tarkoituksena on saada kansalliskoirallamme eli suomenpystykorvalla tapahtuva metsästys Unescon aineettoman kulttuuriperinnön kansainväliseen luetteloon. ”Suomenpystykorva ja eräperinteen vaaliminen” hyväksyttiin jo yhtenä kohteena Elävän perinnön kansalliseen luetteloon vuonna 2017. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimesi tuolloin suomalaisia kohteita listalle, jonka taustalla on Unescon yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta. Suomi ratifioi yleissopimuksen vuonna 2013. Luettelointi on työkalu, jonka avulla voidaan tunnistaa, kuvata ja välittää tietoa elävästä perinteestä. Kansalliselta listalta voidaan tehdä esityksiä Unescon kansainväliseen luetteloon. Metsästyskoiraperinteemme kansainvälisen tietoisuuden eteen tehty työ on myös samalla sijoitus suomalaisen eränkäynnin tulevaisuuteen.

Suomenpystykorvan pitkästä historiasta ja keskeisestä merkityksestä muinaissuomalaisille on viime aikoina saatu myös tieteellistä todistuspohjaa. Geneettisen aineiston perusteella suomenpystykorva on alkukantainen rotu, johon ei ole sekoittunut Euroopan myöhemmän ajan koiria.

Se on koiraroduissa harvinaista, sillä yleensä koirarotuja on jalostettu sekoittamalla eri alueiden koiria. Tutkimusten perusteella Suomessa eli suomenpystykorvan kaltaisia koiria jo kivikaudella. Mikkelin Astuvansalmen kalliomaalauksissa on hirven alla koiraa muistuttava hahmo, joka voisi olla jopa suomenpystykorvan esi-isä.

Metsästäjäliitto haluaa tuoda esiin, että tämä kyseinen eräkulttuurin muoto on nyt uhattuna. Uhkista konkreettisimpia on nykyinen suurpetotilanne, erityisesti suden osalta. Kuluneena metsästyskautena sudet ovat metsästyksen yhteydessä tappaneet tai raadelleet yli 50 metsästyskoiraa, joista osa on ollut kansalliskoiriamme suomenpystykorvia. Tällä hetkellä Suomessa on laajoja alueita, joissa tätä arvokasta metsästyskulttuuriperintöämme ei voida koiran avulla lainkaan harjoittaa ja viedä eteenpäin susien aiheuttaman uhan vuoksi. Ongelma johtuu keskeisesti suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen estymisestä. Metsästäjäliitto haluaa nyt nostaa myös tämän suoraan kulttuuriperintöömme liittyvän näkökulman liittyen suurpetojen kantojen hallinnan tarpeeseen ja edellyttää päättäjiltämme aktiivisia ja konkreettisia lainsäädännöllisiä toimia liittyen suurpetojen kannanhallinnan palauttamiseksi sekä ikiaikaisen kulttuuriperintömme suojelemiseksi.

Metsästysseuratoiminta on keskeinen osa maaseudun kulttuuria

Kulttuuripoliittisessa selonteossa maaseudun kulttuurin tulevaisuutta pidetään tärkeänä, mutta sen kehittäminen edellyttää uusia rahoitusmalleja, digitaalisten ratkaisujen hyödyntämistä ja alueellisen saavutettavuuden parantamista. Maaseudun kulttuuri nähdään sekä paikallisen identiteetin että taloudellisen elinvoiman kannalta merkittävänä, mutta sen säilyttäminen ja kehittäminen vaativat panostuksia. Metsästäjäliitto näkee maaseudulle tehtävien panostusten olevan tarpeellisia ja korostaa eräkulttuurin huomioimista panostusten kohdentamissa.

Metsästäjäliitto on Suomessa järjestäytyneen metsästyksen ja metsästysseuratoiminnan edustaja. Liitolla on jäseninään noin 2 700 metsästysseuraa ja niiden noin 150 000 jäsentä. Metsästäjäliitto haluaa muistuttaa, että metsästysseuratoiminta edustaa metsästyskulttuurin vaalimista konkreettisimmillaan. Metsästysseuran keskeinen rooli suomalaisessa kyläyhteisössä on nykyäänkin huomattava. On nykyään varsin tyypillistä, että laajoilla muuttotappiosta kärsivillä seuduilla kylien ainoa ja viimeinen aktiivisesti toimiva yhdistys on juuri metsästysseura. Metsästysseuratoiminta luo yhteisöllisyyttä, vie kulttuuriperinnettä eteenpäin nykyaikaan ja tulevaisuuteen sekä luo puitteet heikkenevien palveluiden seuduilta mielekkäälle harrastustoiminnalle ja luontoon perustuvan elämäntavan edistämiselle. Kestävä kehitys ja ekologinen kestävyys toteutuu luonnonläheisen eränkäynnin myötä ympäristöä palvelevalla tavalla. Eränkäyntikulttuuri nykyajassa edistää liikuntaa ja niin henkistä kuin fyysistäkin hyvinvointia sekä estää syrjäytymistä. Metsästäjäliitto näkee tärkeäksi nostaa kulttuurimme tätä puolta aiempaa vahvemmin esille.

Riihimäellä 13.3.2025

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

toimeksi saaneena:

Ere Grenfors
Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö